

Виходить що тижня
в неділю.

Адреса редакції
і адміністрації:

„Свобода“, Львів,
Ринок 10, II. пов.

Телеф. Редакції: 29-41.

СВОБОДА

СЕЛЯНСЬКА ГАЗЕТА

Орган Українського Національно-Демократичного Об'єднання.

ПЕРЕДПЛАТА
вносить в краю: кі-
сячно 80 сот., чверть-
річно 2 зол. 20 сот.
В Америці 2 дол. річно.
Зміна адреси 50 сотиків.
Кодине число кошту
20 сот.

Телеф. Друкарні: 29-26.

Коли народ найвище розвинений?

Ми знаємо, що народ не мно-
гочисленний гурт людей, які зви-
чайно живуть на одній області, ба-
лакають одною мовою, мають зде-
більша однакові прикмети тіла й
душі, мають за собою одну мину-
вину, живуть в однакових умовах
і мають перед собою ту саму бу-
дучину. Оттак мільони людей, які,
хоч кожен про себе є ріжні, мають
ріжні інтереси і належать до ріж-
них суспільних клас і станів —
всех так творять разом немов ве-
личезну родину. Ці члени родини
дуже часто сваряться зі собою, во-
рогують один на одного і воюють
зі собою. Та проте це члени тієї са-
мої родини. І вони всі разом вкупі
є для себе ближчі, ніж для когоне-
будь з другого народу. Всі англій-
ці, французи, німці і т. д. а теж,
очевидно, українці, без огляду на
те, чи вони робітники, селяне-хлі-
бороби, ремісники, купці, промис-
ловці або просто інтелігенти, є
між собою ближчі і рідніші, ніж хто-
небудь з такої самої суспільної клас-
и чи стану з другого народу. В от-
сій думці і в отсій правді міститься
найбільша й найважливіша ріжниця,
яка ділить всіх національно ду-
маючих людей від інтернаціоналі-
стів. Бо всі інтернаціоналісти ка-
жуть, що якраз навпаки: для себе
є близькі і мають спільні інтереси
нпр. робітники цілого світу, а так
само, очевидно, в свою чергу всі
капіталісти-фабриканти і т. д. Гово-
рити-ж про спільність інтересів між
всіма класами і станами одної і цієї
самої нації — це, по їхньому: „бур-
жуазна видумка для обдурювання
робітничих мас“.

Може згодом буде нагода ви-
яснити велику неправду, яка мі-
ститься в отсій думці, голошеній
всіми інтернаціоналістами. Бо що
вона в основі неправдива, це вже
зачинає ставати ясним та зрозумі-
лим і самим соціалістам. Ось так
ми бачимо, що нпр. німецькі соці-
алісти, котрі до недавня вважали бо-
ротьбу клас за святу і непорушну
основу свого вірування, в останніх
часах покинули її і вже її більше не
визнають. Останній конгрес німець-
кої соціал-демократії викинув з
програми засаду боротьби клас в
дотеперішньому, т. зв. марксіс-
ькому розумінню. А відомо річ,
що англійські, американські і ве-
тиканська частина французьких ро-
бітників, себто ці з них, котрі не є
комуністи, теж не визнають засади
боротьби клас в безоглядному,
марксіському розумінню. Сьогодні
справа стоїть так, що кличі безо-
глядної боротьби клас голосять
тільки комуністична партія і її по-
дібні (нпр. наші сель-роби). Зате
соціалістичні партії менч-більш за-
чинають вже навіть голосно при-
знавати, що не можна відрубувати
галузи, на котрій людина сама си-
дить. А тією галузю є промисл
кожної національної держави. Не-
ма промислу і нема фабрик — то
нема доходів і зарібків, а тим са-
мим прожитку для мільонів робіт-
ників. Словом, робітники починають
розуміти, що всі члени нації в на-
ціональній державі — це так, як по-
дорожні, котрі кораблем ідуть по
морю. Прийде буря і розібє кора-
бель, то всі подорожні, чи вони ба-

гаті чи бідні, чи ідуть першою чи
третьою класою, мусять йти на дно.
Це брехня, що польські робітники
і селяне мають однакові інтереси з
українським робітником і україн-
ським селянином. Ні. Польський
робітник все швидше дістане пра-
цю і заняття, саме тому, що він по-
ляк, ніж український робітник. По-
дібно, як польський селянин все
швидше може і має право купити
землю на парцеляції, ніж україн-
ський селянин. Це є цілком природ-
на річ, що сорочка все ближча тіла
ніж кожух і хіба сліпий чоловік
скаже, що так не є. Зате польський
робітник, як приїде до Німеччини,
теж або цілком не дістане роботи,
або як дістане, то роботу нищу і
гірше платну від німецького ро-
бітника. І так є на цілому світі. Бо
французи мають перш усього
свою французьку державу для се-
бе, себто для своїх французьких се-
лян, робітників, інтелігентів і т. д.
За цю державу предки теперішніх
французів боролися і проливали
кров, для неї жили і працювали,
для неї висилували свої руки і го-
лови, отже ясно, що сучасні і бу-
дучі покоління Франції перші ма-
ють право до багачів і скарбів своєї
рідної французької землі. А знов
німці — тому, що програли війну,
всі без вини терплять ізза тієї про-
грані. І або через національну дер-
жаву знов видобудуться на верх з
тієї пропасти, в яку тепер впали, або
помалу знидють і пропадуть ціл-
ком.

З тих кількох прикладів ми ба-
чимо, що чим вище стоїть в роз-
витку якийсь народ, тим сильніше
в поодиноких синів цього народу є
почуття єдності в минулому, су-
часному і майбутньому. Чим це по-
чуття національної єдності сильні-
ше і більше всестороннє, тим такий
народ культурніший. Отже тому,
хоч німець, француз чи англичанин
такі самі люди і кожен з них має
таку саму пару ніг і рук, як нпр.
чорний мурич зі середньої Афри-
ки, то все таки ніхто путящий не
скаже, що такий мурич і культур-
ний англичанин, без огляду на те,
чи останній є робітник, селянин чи
інтелігент — одно і те саме. Чим
вони ріжняться від себе? Тим ріж-
няється, що предки сучасного англ-
чанина працювали і кров свою про-
ливали для створення могутньої
англійської держави, яку недавно
всі англичани без ріжниць клас, в
світовій війні обороняли з власної
волі і охоти на всіх полях битв на
суші і на морю, державу, якою ці-
лий англійський народ тепер пра-
вить і напевно в майбуттє буде
правити, а як буде треба: теж на-
певно буде знов в її обороні кров
проливати. Тоді, як мурич зі серед-
ньої Африки є тільки двоногою зві-
риною, котра жє для хвилі і на те,
щоби заспокоїти голод та може
інші свої потреби — без думки і
волі, що було вчора і що має бути
завтра.

А в нас, — як в нас було до не-
давна? До хвилі нашого національ-
ного відродження, до хвилі, коли в
нас появилися наші духові провід-
ники Шевченко, Шашкевич, Фран-
ко і другі, ми були по суті така са-
ма темна і сліпа часа, котра не ма-

ла ні свідомости минулого ні ба-
жання творити собі сучасне по влас-
ній волі — як нпр. згадані вище
африканські негри. Це не во гнів
нам кажучи! І щойно з тієї пори, як
в нас зачала ширитися національна
свідомість, ми зачали йти вгору,
зачали щось значити і зачали чимсь
бути в світі. Хіба неправда воно?
Хіба це не є така правда, яка два
рази два є чотири?

А тут тепер приходять інтерна-
ціоналісти ріжної масті і кажуть:
Національна свідомість? Геть з нею!
Брехня, буржуазна видумка! Спіль-
на боротьба за спільну велику ціль?
Зрада трудового народу і т. п. І
ніде правди діти, є багато таких,
котрим такі кличі та слова подоба-
ються, є багато таких, котрі вірять
цим словам і вважають їх правди-
вими. А чому так? Бо ми ще у вли-

кій мірі такі темні, сліпі і дурні, як
багато некультурних народів світу.
Ми ще не маємо такої національ-
ної свідомости, яку мають всі захід-
но-європейські й західно-словянські
народи (нпр. чехи або поляки), а
навіть стоїмо під цим оглядом ни-
ще від росіян-москалів. Тому ми і
не є панами у власній хаті, бо наці-
ональної незалежності ніколи не
дається нікому, хто собі на неї не
заслужив і до неї не доріс. Отже,
коли хочемо бути вольні і не за-
лежні — мусимо йти за національ-
ними кличами. Інтернаціональні кли-
чі заведуть нас до нової неволі, як
колись наших предків, що так само
роспиналися за чужою владою, як
тепер майже всі наші інтернаціо-
налісти за нею роспинаються.

Д-р Павло Лисяк.

СВЯТО МОЛОДІ

Яв'ється численно задля втіхи, розради й національного обов'язку.

шкіл Товариства „Рідна Школа“, яке викликає
кожного року особливе зацікавлення у Льво-
ві, відбудеться в четвер, 7 червня 1928 о 4-й
год. попол. на площі Сокола-Батька у Львові.

Катастрофа неврожаю.

Холоди далі тривають. — Які околиці найбільше навіщені неврожайми? — Як
нам шукати допомоги в народнім нещастю?

До недавня ще можна було ма-
ти надію, що неврожай, який прий-
шов на нашу землю з весною, усту-
пить і засіви поправляться. Але по-
стійна непогода і зима, яких люди
не пам'ятають від сто літ, далі трі-
вають і тепер вже нема найменшого
сумніву, що цього року жде нас важ-
ка катастрофа неврожаю. Тим біль-
ше, що по словам вчених холоди ма-
ють тривати ще через цілий місяць
червень. За місяць вже повинні за-
чатися сінокоси а далі жнива, а тут
збіжжє не в силі дозріти, бо засіви про-
пали на весну і тепер ізза холодів
не ростуть.

Урядові і польські чинники
представляють катастрофу озимих
засівів ось так:

Найважче потерпіли озимини
на Поділлі, де вони пропали на всьо-
му просторі тернопільського воєвід-
ства. Єдино лише буцацький повіт
вийшов з розмірно невеликими стра-
тами. Найважче досягнула ця ката-
строфа повіти: Броди, Збараж, Золо-
тів, Підгайці, Зборів, Густин і
Чортків.

Дещо менше катастрофа обняла
північно-західну частину Сх. Гали-
чини (Львівське воєвідство), де ви-
мерзли озимі засіви в повітах: бо-
брєцьким, равським і жовківським, а
крім того град і пожежа знищили я-
ворівський повіт, менше потерпіли
повіти: Сокаль, Любачів, Городок,
Львів і Березів.

Резмірно найменше досягла ка-
тастрофа полуднево-східну Галичину
(станіславське воєвідство), однак
і там досить сильно потерпіли озими-
ни від морозів в повітах: городен-
ським, товмацьким і снітинським.

Взагалі озимини повимерзли в
цілій Сх. Галичині на 20—80 проц.
внаслідок сильних морозів і тонкої
верстви снігу. Справу погіршили ще
весняні розтопи та сильні нічні при-
морозки, що тягнуться досі.

Подібний стан озимини маємо й
на Волині, де в останньому часі
страшна градова туча просто пере-
орала землю (особливо в кремень-
ському повіті), злизуючи з лиця землі
озимі й ярі засіви. В найлучшому ра-

зі сьогорічний збір може досягнути
половини минулорічного збору.

Досить добре заповідаються ярі
збіжжє. На жаль, ізза нестачі посів-
ного збіжжє і кредитів їх сіяно мало,
особливо ярої пшениці. В останньо-
му часі дещо поправилися ярі ячме-
на й овес.

Так кажуть урядові і польські
кола. Але на ділі положення є кулі
гірше. Наша господарська організа-
ція „Сільський Господар“ оцінює
втрату озимих селянських засівів на
55—60 проц., так, що ледво 40 проц.
озимих засівів може дати який-та-
кий збір.

І з ярими засівами теж не є так
добре, бо державні і піддержавні бан-
ки не виплатили селянству обіцяних
грошових допомог і позичок. Через
те пропавших озимих засівів не мо-
жна було поправити. Що більше, са-
ме тепер Банк Господарства Краєвого
вимовив нашим банкам кредити і
таким чином унеможливив їм при-
йти нашою селянству боляй з невели-
кою допомогою в цім нещастю, яке
його навістило.

Всеж таки ми не можемо і не
сміємо закладати рук. Мусимо на-
пружити всі сили, щоби і від держа-
ви одержати належну нам допомогу,
а понадто шляхом зорганізування
власної самопомочі, коли не цілком
усунути, то принаймні облегшити цю
страшну неволю, котра в цім році
навістила наш нещасний народ.

Аж тепер пригадали собі!

Розділ засівних кредитів.

Щойно в останньому часі, дня
31-го травня, себто після давно по-
кінчених засівів розділено засівні
кредити Банку Господ. Краєвого,
призначуючи для львівського воє-
відства 300.000 зол., для тернопіль-
ського воєвідства 500.000 зол. (а крім
того 200.000 зол. з інших джерел),
а для станіславського воєвідства
200.000 зол. З кредитів для львівсько-
го воєвідства призначено для яворів-
ського повіту 60.000 зол., для рав-
ського, городського й рудецького

Пише листи до заможніших, звичайно львівських громадян, що Кота не знають, і покликуючися на свій український патріотизм, прохає видатнішої грошової допомоги, чи то на відбудову буцім якоюсь стихійною катастрофою знищеного

Посол о. д-р Пелліх — пов.: Ковель, Горохів, Любомль.

З огляду на хворобу посла Дм. Паліва заступає його в Галичині посол С. Хруцький.

Де живемо?

Польський бандитизм в краю.

Дня 20. травня ц. р. відбулись в Закарпатті пов. Підгайці основательні збори читальні „Просвіта“, на які як референти від Філії „Просвіта“ в Підгайцях прибули оп. Олекса Яворський і Іван Данилів. На зборах явилися також члени місцевого „Стшеля“ в мундурах. По зарядженню впису в члени вони опустили комнату і зібравшись на дорозі біля хати, де відбувались збори, виспівували, щоби в такий спосіб унеможливити відбування зборів. Около год. 7. вечером в часі реферату п. О. Яворського спів їх перемінювався з криком і свистом, що присутні ледви могли чути референта. У своїй промові референт зазначив, що просвіта має призначити зробити культурнішим від тих, які хотять в селі мають багато місця, вибрали собі якраз місце коло хати, де відбуваються збори, та своїм криком і свистом маніфестують своє вороже ставлення до „Просвіти“, приїм вказав, що тільки той вміє своє любити, хто вміє чуже манувати.

По тих словах впали „стшеля“ під проводом Брон. Лозинського враз з начальником громади Яном Морманом до середини з криком „пан нас образил“ намагалися розбити збори. Тільки завдяки загрози референта, що внесе на них карне донесення до суду за розбиття зборів, „стшеля“ покинули читальню та зібравшись під хатою.

По зборах місцеві громадяне та кільканадцятьох громадян в сусіднього села Маркови, які прибули на збори, мусили відправити референтів, еподіючись нападом зі сторони авантюристів. І дійсно надано за відходять камінням та спущено кілька великих камінчиків з камінопому над дорогою за селом.

В тій справі переводив якісь докочення постерунковий державної поліції в Германки і на велике диво замість на явних, зроблено карне донесення на О. Яворського. Крім того постерунковий Врублевський забрав з читальні всі книжки, які референти для читальничників привезли.

Замітне, що подібний напад зроблено 7. лютого ц. р. в сусідній селі Коржовій на референта УНДО п. Івана Данильова та на жаль до сьогодні не переведено проти нападників ніяких судових доходжень, хотять донесення до суду було внесене.

Цікаво, чи таке поступовання уздорить бандитські переконання деякої частини населення, яке думає, що їй все вільно?

Громадянин.

Також причина!

З недавніх виборчих практик.

Громадський виборчий комітет до сенату і союзу в Зарваниці пов. Підгайці на своє зголошення мужів довіря діста від преєдника обwodowej комісії, місцевого учителя п. Маріяна Цепляка таку відповідь:

„L. 46. На zgłoszenie meżów zaufania listy wyborczej Nr. 18, dla wyborów sejmowych i Senatu. Komisja Obwodowa Nr. 60 w Zarwanczy zgadza się na tych członków, z uwagą, że w miejsce Kościa Kusznira, na-

leżałoby o ile to możliwe ustanowić kogo innego, ponieważ Kość Kusznir ma tak twarz zszerepczoną, że kilku członków komisji Obwodowej oświadczyło, że drażni ich wygląd jego twarzy. Zarwanczyca 3. III. 1927 M. Ciepłak przewodniczący Komisji Obwodowej m. p. Zaznaczam, że p. Kusznir ma zowieś sympatyczny wygląd twarzy, a do tego jest честного характеру. Гр. Гр.

3 політичної організації.

Довірочна нарада в Печеніжині.

В Печеніжині відбулася 27. травня довірочна нарада Повітового Народного Зізду. Промовляв між іншими сенатор М. Галушницький, пояснюючи шлях, яким треба прямувати до здійснення найвищого ідеалу нації. Повітовий організатор Д. Кузик здав звіт з діяльності Повітового Народного Комітету, після чого вибрано новий Комітет, а також з представників кожного села. Головою став п. Н. Пінчук, секретарем Д. Кузик. Посол С. Хруцький пояснив, чим різниться Національне Об'єднання від соціалістичних радикалів, а п. І. Самовишнін оповів, чому виступив з радикальної партії а потім із Сель-робу.

Повітовий зїзд в Стрию.

Дня 23. травня відбувся в Стрию в селі Народного Дому зїзд відпоручників громад стрийського повіту в справі переорганізування повітового комітету УНДО. На зїзді явилися репрезентанти 46 громад. Проводив д-р Антін Гарасимів, який пояснив зібраним становище Української Парламентарної Репрезентації в соїм до уряду і політичну ситуацію під теперішню хвилю. Програму Національного Об'єднання і конечність організації повіту на партійній основі пояснив д-р Кадуцький. В дискусії над цими рефератами забрало голос багато присутніх, а д-р Гарасимів здав звіт з дотеперішньої діяльності Повітового Комітету. Вибрано новий Комітет, якого головою вибрано д-ра Антона Гарасимова.

Що чувати у світі?

СОЮЗ НАРОДІВ. В Женеві почала радити 4. п. м. рада Союзу Народів, на яку приїхав також польський міністер заграничних справ Залескі. На дневнім порядку є кількадесят справ, між ними польсько-литовський спір, малярсько-румунський спір, справа німецьких тїл на Шлеску, справа альбанської меншости в Греції і т. п. Зачувати, що Союз Народів взяв під розвагу також справу автономії Закарпатської України, з чого дуже недоволені чехословацький уряд, який гадає ту справу цілком убити і закарпатських українців зчехізувати.

МЕЖИ ЮГОСЛАВІЮ ТА ІТАЛІЮ прошумів минулого тижня гострий спір, що мало що не довів до війни. Ще в 1925 р. Італія й Югославія підписали кілька договорів в справі міст Фюме, Зари та інших місцевостей на спірній границі. Договори були некорисні для Югославії і тому югославський парламент зволікав аж досі з їхнім затвердженням. В останнім часі югославський уряд рішився предложити ці договори парламентові до затвердження, бо цього зажадала Англія, від якої Югославія хоче зятягнути позичку. Проти затвердження поставала серед югославського громадянства сильна агітація, а у

відповідь на це вибухли в деяких італійських містах криваві демонстрації. В місті Зарі італійські фашисти напали на югославський консулят і розгромили його, а самого консула тяжко побили. Це знову обурило страшенно югославян і в Білгороді та інших містах вибухли грізні демонстрації проти Італії. Прийшло до кривавих боїв з поліцією і військом, на вулицях ставили барикади. Велика буря прошуміла в білгородським парламенті. Уряди обох держав обмінялись грізними нотами (письмами) і здавалось, що війна неминує. На щастя в останнім часі удалось цей спір зтихомирити і полагодити мировим шляхом.

В КИТАЮ зайшли події, що нарешті зроблять кінець довголітній домовій війні. Коло міста Пекіну прийшло ще раз до кривавої розправи між ворожими арміями, північною і полудневою, й остаточно перемога осталась в руках ген. Чай-кай-шека, команданта полудневих військ. Манджурський диктатор ген. Чан-тоо-лін потерпів величезні втрати і покинувши столицю держави Пекін, подався з останками своєї армії на північ, в сторону Мукдена, столиці Манджурії. По дорозі кинено під його потяг кілька бомб, від яких згинуло кілька осіб з його штабу. Сам Чан-тоо-лін вийшов із замку тяжко ранений. З хвилиною, як полуднева армія заняла Пекін, китайська націоналістична партія досягнула свою головну ціль. Майже цілий Китай зі столицею знайшовся в руках китайських націоналістів, що хотять вивести китайську республіку від впливів чужинців, які піддержували серед китайців роздвоєння на два ворожі табори. Осягнувши перемогу над Чан-тоо-ліном, попиралим Японією, китайські націоналісти вважували тепер до своїх чужинецьких ворогів.

Новинки.

— Поклін поляглим. В часі Зелених свят українське громадянство у Львові явилось многотисячною масою на обох цвинтарях, Янівським і Личаківським, щоби віддати поклін на могилах тих, що полягли за волю народу. Прибули з церковними процесіями й умали та прикрасили стрілецькі могили вінками і зеленню. Після панахиди в асєтї численного духовенства на Янівським цвинтарі (першого дня) вголосив патрістичну промову о. Скрутень, на Личаківським (другого дня) о. Семчишин. Могили на обох цвинтарях упорядковано а в найближньому часі кожда могила дістане залізно-бетонний хрест з відповідним написом.

— Митр. Шептицький вернувся 28-го травня з візитації, обїхавши Куровичі, Коросно біля Перемишля, Перемишляни, Меришів, Янчин, Нараїв, Бережани, Риків, Ляцьке Вел. і Яхторів. Митрополит скрізь крім богослужень, науки і еповіді, відвідував а лікарем хорих, обдаровуючи їх ліками, а вбого дітвору одією. Приблизно 20-го червня митрополит має намір виїхати до Риму.

— Львівським воеводою на місце П. Борковського, перенесеного до Познаня, іменований пос. Войтїх Голуховський, ділит з Янова. Є він сином бувшого австро-угорського міністра заграничних справ а вноком бувшого намісника Галичини.

— За безправне арештування посла. У звязку з арештуванням посла Льва Ва-чинського, замість виданого польською

соймовою більшістю комуністичного посла Владислава Бащинського, міністер внутрішніх справ ген. Складковський повідомив маршала союму пос. Дашинського, що поліційного комісара Фаренгольца покарано перенесенням до білостоцького воевідства а підком. Погонельського 7-дневним арештом.

— Приїм представників преси у со-вітського конзула у Львові. Дня 2. червня ц. р. прийняв совітський конзул у Львові п. Лапчинський представників львівської української преси, яким в промові зясував ової завдання. Конзул хоче знайомити тутешнє громадянство про події і відносини в Радянському Союзі, а також передавати правдиві вістки про тутешні відносини урядовим і неурядовим колам за Збручем. Всі люди, котрі мають якінебудь особисті або масткові справи на Радянщині, все можуть звертатися до конзула за вказівками і інформаціями і їх негайно одержать. Адреса конзуляту: Львів, вул. Набеляка ч. 27.

— Звільнення б. посла Любарського. В місті Грубешові відбулася розправа проти бувшого посла Любарського, обвинуваченого за виголошення підбурюючої промови підчас відвідування поляками церкви в селі Угородичів. Воронив пос. д-р Ст. Біляк. Суд звільнив обвинуваченого від вини і кари.

— На поміч „Італії“. Ще доси світ не знає, що сталося з італійським воздухо-плавом (жермовим бальоном) „Італією“, що виїхав під проводом генерала Нобіле на північний бігун і пропав без вісти. В останнім часі радіотелеграф переловив знову знаки, якими залога бальону кличе на ратуюок. З тої депеші виходить, що бальон знаходиться на так званій землі Франца Йосифа під бігуном. З різних країв виїхали кораблі і літаки на поміч „Італії“.

— Зловживання при війську. Перет військовим судом у Львові ведеться розправа проти кількох офіцерів з батальоноу гранатної сторожі в Копичинцях, обвинувачених за різні зловживання на шоду державного скарбу. Капітан Ільковскі за гроші, які діставав на харчування жовнів, видержав на ім'я жівки фільварок і допускався різних зловживань при військовій господарії.

— Уленшення еміграції до Америки. Президент Кулідж підписав, як доносять з Нью-Йорку, новий іміграційний закон, що дає жінкам і дітям американських горожан вільний вступ до Зєднених Держав. Зроблено також уленшення для жінок і малолітніх дітей американських декларантів.

— Дивне явище. В селі Пилатівцях пов. Борщів на лані, засіяній кукурудзою, розпалася на великим просторі земля. Повстала глибока щілина, що викликає серед населення велике занепокоєння.

— Затросні воїни. 9-тий полк уланів у Чорткові упав жертвою затросення від не-здорового мяса. До кількадесятьох воївз покликано лікаря.

— Здичиння. В Старім Селі коло Варшави 30-літній парубок Фелікс Кшивачевський зарізав бритвою свою 65-літню маму за те, що не хотіла віддати йому частини ґрунту.

— Жиди голодують на Криму. Жидівським колоністам на Криму не живеться добре. В останнім часі запалував серед них голод.

— Бунт жіночих в'язнів. В Замостою збунтувались жівки в місцевій в'язниці. Сторожі вдалось їх зтихомирити, після чого 23 жіночих в'язнів перенесено до іншої в'язниці поза містом.

Лугове свято

відбудеться у Львові в неділю, 10. червня ц. р. на площі „Сокола-Ватка“. На програму зложаться 14 точок вираз, які виконають Луговики і Луговички. Кожний Луг, хочби найдальший, повинен вислати своїх делегатів на це свято, що буде переглядом праці лугової організації. Луговички мають прибути в одностроях, луговички в народних строях, і станути до вираз. З дому мають виїздити так, щоби на площі вираз, за Стрийською рогачкою були в неділю перед пробом, що зачнеться о год. 8. рано Початок свята о год. 2½ по полудні.

Словнїть свій обовязок!

Львівське воевідство дозволило Товариству охорони воєнних могил перевести однотижневу збірку добровільних жертв в часі від 17. до 23. червня на терені львівського воевідства з внімком міста Львова. Не псволено також на публичну збірку у Львові в часі Зелених свят. Надіємось, що українське громадянство зложить в тім часі свої щорічні жертви в церквах і товариствах на охорону стрілецьких могил, які і на допомогу інвалідам Української Галицької Армії. Парохіальні уряди і управи коопера-тив та читалень „Просвіти“ повинні за-

господарства, чи що. Все щось нового вдумав і інтерес ішов.

Аж оце недавно написав, як звичайно, такого листа до одного із наших людей:

„Вповажаний Пане! Пишу до вас як правдивий українець, до правдивого українця, щобисте мені вділили більшу заповому, бо я погорів і знаходжуся в великій нужді і не маю ні даху над головою, ні що їсти, ні за що купити, ані в що вгорчутися. Хтож мене нещисливого заповоме як не свої люди? За прислану заповому хочу покласти хоть хлівець для худоби. Гаразд! Іван Кіт в Дідиліві п. Яричів.“

Замість сподіваної більшої грошевої допомоги наш Кіт одержав таку відповідь:

„П. Т. Іван Кіт, Дідилів. Вашому проханню о заповому відмовляється, по причині, що наведені в ньому мотиви не відповідають дійсному станові. Дивним видається, що Ви, заможний газда, не соромитесь пускати на таку погану жебранину!“

— А нехто дідько візме! З від-

киж він про мене довідався? — сказав Кіт і на відповідь пише свою відповідь:

„Я не сподівався від Вас, правдивого українця, такої відповіді. Якби ви були правдивим українцем, то таких би річей не писали. Я вашої заповомги не потрібую, а без неї обійдуся, бо дякувати Богу, маю хату і будинки, хліб і худобу і маю з чого жити, але тому до вас писав, що хотів переконатися, чи ви є правдивим українцем, яким себе називаете. Гаразд! Іван Кіт. (Правдиве!)“

Хитрий малорос! Він лише хотів переконатися...

Селянський син, студент університету, пише до одного львівського громадянина, що „імперативна конечність змушує його прохати видатнішої заповомги, бо як студент університету живе на селі „наче звір у темному гаї“, мусить на хлопським тоці молотити і спід худоби гній кидати. Серед тих обставин не може жити і як не знайде виходу (значить не дістане заповомги), то готов зголоситися до полі-

ційної дефензиви на службу провокатора, щоби лиш вирватися з того пекла!“ (Правдиве!)

Так пише один із многонадїйних юнаків, цих, що недавно зломли одноцільний національний фронт в університетській справі, а опісля послали своїм колишнім добродіям а заслуженим діячам анонімові листи з лайками та погрозами.

Вже небавком „імперативна конечність“ примусить і нас заговорити про цих панків дещо більше, й виписати їх славні імена нестертими буквами на чорній таблиці, на вічний сором!

А. Кріп.

ПОДЯКА

Дмитро Миськів, Олекса Гусак і 16 тов. з Гайворонки повіт Підгайці, складають отсею дорогою щирю подяку Вл. Мецнасови д-рови В. Вомкови, адвокату в Бережанах, за безкористну і успішну оборону перед окружним судом в Бережанах за мнїме розбиття хрулівського віча. Дмитро Миськів і тов.

нятися збіркою, підібрати збирачів і подати, щоб збірка була на час вислаха. Жертви слати на адресу: Українське Краєве товариство опіки над інвалідами, Львів, вул. Руська ч. 3. П. пов.

Позір Равщина!

Повітовий Народний Комітет УНДО в Раві Руській скликає отрим публичні віча:

10. червня ц. р. год. 12 в пол. в Камінці Боброїди (для Білої Городжева й усіх присілків Камінки лісної).

17. червня ц. р. год. 12 в пол. в Верхраті (для Верхрати, Пріся і Деятари).

17. червня ц. р. год. 4 попол. в Любичі Князах (для Белаця, Корнів, Мостів Малих, Потоків, Махново, Журавець, Руді Журавецької, Тенетис і усіх присілків Любичі).

На тих вічах реферуватиме про політичне положення українського народу посол Володимир Кохан.

Збіжжя. Пшениця двірська 57, краєва 55, жито 48, ячмінь 40, овес 45, гречка 51, соломка 5.25, сіно 15, просо 50.

Гроші. Долар ам. 8.80, канад. 8.33, чеська корона 0.26, лей 005, франц. франк 0.34, червонець 29.

ДОПИСИ.

ОРЯВА ПОВ. СКОЛЕ. Наше село належало колись до найменших, але вже була надія на краще. В 1926 р. заложено у нас читальню „Просвіти“ і здавалося, що освітня робота піде добре. На жаль є у нас кількох шкідників, що нам всьо псуєть. Тепер наша читальня спить собі спокійно оном блаженнім, а наша молодіж не журиться лею справою. До ради громадської, вибраної минулого року, ввійшли самі хуни, що за 2 дека цукорків вибувають жидів. Перший богач в селі і радий Іван Левіцький на очах свідків вибував жиди за 2 дека цукорків у Оруля Тайхмана. Гей громадяне оравські, схемнітьсь, візьмітьсь до культурно-освітньої роботи, нехай вже раз згине погана слава нашої Оряви! Вибори до союму і сенату відбулися в шахрайській спосіб, але може колись прийде такий час, що наші пани будуть того жалувати. — Громадянин.

ЖУЛИЧ ПОВ. ЗОЛОЧІВ. (На правильний шлях). Як інші сусідні села так і Жулич перебули сельробівську горячку, а якої вже значно подужали. Показалося це при виборах, коли при голосуванні до союму 8-ка дістала 176 голосів, а 8-ка 85, та при голосуванні до сенату селяне опаміталися, бо 8-ка дістала лише 21 голосів, а 18-ка 97. В селі відновлено кооперативу, добре розвивається товариство „Луг“ і читальня, яка також перебула певну внутрішню революцію, починає також проявляти правильну діяльність. На місцевім приватари усипало громадянство мотиву для українського борця Миколи Барана, свого мешканця, що вгинув в 1919 р. в боротьбі за рідну справу. Жуличане окрім загально всіх українців дотикаючих бід мають ще свої власні, а головні від ряду літ боряться о власну раду громадську і свого віята, бо наказний віят враз з прибічною радою знищив ліс громадський, віддав часті громадського ґрунту безправно агромаженню ОС. Віпцентого а Павлю а Білого Каменя.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ. Ілюстрований популярно-науковий і літературний журнал, ч. 9. Видає тов. „Просвіта“ у Львові (Ринок ч. 10).

НОВІ КНИЖКИ І ВИДАННЯ.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ. Ілюстрований популярно-науковий і літературний журнал, ч. 9. Видає тов. „Просвіта“ у Львові (Ринок ч. 10).

Оповідки.

Гарний примір до наслідування. Село Стригані товарицького повіту започаткувало гарний звичай, а саме збірку жертв на „Рідну Школу“ на весіллях у визначніших селян. І так дня 21. травня ц. р. на весілля у господаря Федора Лапінського зібрано серед гостей 10 зол. тогож самого дня у господаря Василя Бельбаса 3.17 зол., дня 29. травня на ве-

сілью у господаря Василя Скоморовського 7.19 зол., разом 20.36 зол. Всім жертводавцям складає „Рідна Школа“ ширю подяку. — З нагоди празника Зелених Свят зібрано в Стриганях 31 зол. на українських інвалідів, а 9 зол. з розпродажі пам'яткових карток на Охорону Стрілецьких Могил. 129 1—1

Українська гімназія „Рідної Школи“ в Дрогобичі. Вступні іспити до класу від II.—VII. включно відбудуться 25. і 26. червня, вступні іспити до I. класу 28. і 29. червня. Інформації і зголошення кожного дня передполуднем в секретаріаті гімназії. У права. 128 1—2

ЯВОРІВ. Вступні іспити до I класу в українській гімназії „Рідної Школи“ з правом прилюдности відбудуться 28-го і 29-го червня, до класу II.—VII. від 20-го до 28-го червня. Оплата в бурсі I місячно 50 зол., в бурсі II 35 зол. Кругок Р. III в Яворові.

Оголошення.

ПОШУКУЄТЬСЯ панни, Українки, фахово підготовані до масарського sklepu. — Зголошення листом: Гриць Швалюк, Броди. 121 2—3

РАДИКАЛЬНО

УСУВАЄ СПЕЦІАЛЬНИМИ БАНДАЖАМИ НАИБІЛЬШІ ЗАСТАРІЛІ ПРОПУКЛИНИ черева, пупка, уда і пахвини у дітей, жінок і мужчин. **ОПАСКИ:** проти черевної обвислости, проти обняження шлунка сист. д-ра Кобельника, по перебутій полозі і т. д. **ГУМОВІ ПАНЧОХИ** проти жилаків ніг. **ПРЯМОДЕРЖАКИ І ГОРСЕТИ** проти роблення горбу і проти скривлення хребетного стовпа. **ГУМОВІ МОЧНИКИ** на день для ослаблених на міхур. **БАНДАЖИ** проти випадання матиці сист. д-ра Ляведана. **ПРОТЕЗИ** штучні ніг для ампутованих і т. д. **БАНДАЖИСТ ПОЛЯЧЕК В СЯМБОРІ Ч. 119.** Цінники даром. 71 19-2

Надзвичайна нагода

для читачів „Свободи“.

Опийайте посередників, набувайте товари з фабрики, де за гроші, які видаєте в своїх околицях, одержите подвійну скількість товару. Фірма „Wygodą Polska“ висилає кожному комплект товарів

тільки за 33 зол.

а це: 3 м. подв. англійського бостону в наймодніших десенях або в гладких колірах: гранатовім, сивім, бронзовім і чорнім на мужське убрання або жіночий плащ; 4 м. батисту в прекрасних десенях на цілу жіночу сукню; 3 м. зефіру на мужську сорочку; 2 м. білого полотна на жіночу сорочку; 1 туфельку хустку на голову; 1 вафельний ручник; 3 батистові хусточки до носа і 1 шовкову краватку. Це все разом висилаємо тільки за 33 зол. за посліплатою по одержанні листового замовлення. (Платиться при відборі). Купуючий нічим не ризикує, бо коли товар не подобається, приймаємо його назад і звертаємо гроші. Хто пересилає 3 зол., не платить опісля коштів опакування ані поштової оплати.

ЗАМОВЛЕННЯ АДРЕСУВАТИ:

ФІРМА

„Wygodą Polska“

Łódź, ul. Południowa 18.

Skrzynka pocztowa 482. 124 2-2
Цінники висилаємо даром.

Добра коса — менше праці — більше сіна!

Доставляємо негайно **правдиві стирійські коси** з найліпшої сталі по наступних цінах:

довжина центим. 60 65 70 75 80 85 90 95 100
ціна в золотих: 4.00 4.15 4.30 4.40 4.55 4.70 4.80 5.10 5.50

Радимо замовляти гуртом починаючи від 10 штук в гору. — Кошти пересилки поносите купуючий! — Молоток і бабка зі стирійської сталі за 2.50 зол.

126 1—1 СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ АГРОНОМІВ ЛЬВІВ, вул. Собіського ч. 28.

ФАБРИКА ПАПЕРУ

глядає викваліфікованого майстра, добре обізнаного з репарацією машин, на дуже вигідних умовах. — Мешкання при фабриці. — Оферти з докладним описом дотеперішньої діяльності а також описом життя, домагання платні, належить пересилати до Адміністрації „Свободи“ під ч. п. 120. 120 3—3

УВАГА!

УВАГА!

Надзвичайна нагода для Читачів „Свободи“.

Тільки за 12 зол.

висилаю 1 мужський светер 70 см довжини, 6 пар сильних в'ятих скарпінток, 6 батистових хустин до носа, і 1 шовкову краватку. Товар висилається за післіплатою по одержанні листового замовлення. (Платиться при відборі товару). Купуючий нічим не ризикує, наколи товар не подобається приймаю його назад і звертаю гроші. Кошти пересилки і зол. 50 сот. платять відборець. Замовлення адресувати:

Wyrob sweterow, M. Syzfer

Łódź
ul. Brzezińska 5.

Висилаю також різні панчохи та товари, светери, трикотаж а також спортові панчохи. 127 1—1

Радіоапарати даром!

Німецька висилкова фірма віддає в цілі Реклями і дальшого поширення на Польщу більшу кількість своїх першокласних відборчих Радіоапаратів аж до чотирилампових апаратів для інтересів на власність.

Ніякі зобов'язання не є з цим злучені. Дрібні кошти (висилки, опакування і т. п.) покриває відборець.

Інтересенти схотять на Листівці точно і виразно надіслати свої адреси до:

Radioversand E. Gräb & C. Rottloff Abtlg. X.

BERLIN N 4, Gartenstr. 100.

„ФОСФОР“

ФАБРИКА ШТУЧНИХ НАВОЗІВ

Л Ї В І В

БАТОРІЯ 32

Телеф. 50-69

СУПЕРФОСФАТИ: кістяні і фосфорово-азотові, МІНЕРАЛЬНІ і амонякові. РЕФОРМФОСФАТИ: кістяні і мінеральні від 18 до 26% P₂O₅!!!

ТОМАСИНИ: „Columeta“, — „Зоря“ і інші як краєві так і закордонні.

СОЛИ потасові і КАІНІТ, АЗОТНЯК, САЛІТРА (Хоржовська) амонова.

САЛІТРА чилійська — СІРЧАН амоновий вапно навозове палене і мелене (97% CaO) — будівельне вапно

ФОСФОРІТИ палені і мелені (CaO) з розп. P₂O₅

2—10

122

Доставка вагоново і детал. по фабр.

цінах і на найлог. услівях кредит.